

Celoživotní vzdělávání ve vztahu k výkonu sociální práce

Jihlava

30. 10. 2014

PaedDr. Marie Vorlová

Sociální práce

Sociální pracovník

„Profese sociální práce podporuje sociální změnu, řešení problémů v lidských vztazích a také zmocnění a osvobození lidí v zájmu zvýšení blaha. Sociální práce zasahuje v oblastech, kde dochází k interakci lidí a jejich prostředí, a využívá k tomu teorie lidského chování a sociálních systémů. Základem sociální práce jsou principy lidských práv a sociální spravedlnosti.“

Předpoklady pro výkon sociální práce

- Schopnosti a dovednosti pro souběžný výkon činností :
- Poznávat klienty a působit na ně
- Poznávat sociální prostředí a působit na ně
poznávat interakce nebo vazby mezi klienty a prostředím a působit na ně
- Nezbytné speciální vzdělání, VOŠ nebo VŠ v akreditovaném oboru sociální práce

Celoživotní vzdělávání sociálních pracovníků východiska, kontext

- Sociální práce je odborná profesionální činnost, která vyžaduje specifickou přípravu, specifické postupy a dovednosti
- „Od sociálních pracovníků se očekává, že budou rozvíjet a udržovat požadované dovednosti a kompetence v oblasti své práce “
(Mezinárodní etický kodex ISWF)
- kontext EU
koordinace vzdělávacích politik (Bolognský proces 1988)
principy mobility a integrace studijních programů, srovnatelná úroveň teoretických znalostí i praktických dovedností a její zvyšování systémem CŽV
- CŽV zahrnuje kvalifikační vzdělávání a další vzdělávání

Aktuální legislativní zakotvení

- Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách
- ✓ kvalifikační požadavky pro výkon povolání (VŠ, VOŠ, vyjmenované obory a studijní programy)
- ✓ rozsah a formy dalšího vzdělávání
- Standardy kvality v soc. službách
- ✓ SQ č.10 Profesní rozvoj zaměstnanců
 - osobní profesní cíle, potřeby další odborné kvalifikace („IVP“), program dalšího vzdělávání zaměstnanců

- **Fond dalšího vzdělávání**

Projekt „Podpora kvality v celoživotním a kvalifikačním vzdělávání zaměstnanců v sociálních službách

- ✓ analýza stávající nabídky akreditovaných vzdělávacích programů
- ✓ **kreditní systém**
- ✓ katalog akreditovaných vzdělávacích programů
- ✓ inspekce kvality akreditovaného vzdělávání
- ✓ Revize metodiky pro udělování akreditací

- Vzdělávání sociálních pracovníků v jiných oblastech (mimo soc. služby)
- ✓ *z.č.262/2006Sb., Zákoník práce , Hlava II, odborný rozvoj zaměstnanců*
- ✓ z.č. 96/2004 Sb. o nelékařských povoláních ve zdravotnictví- podmínky pro získání kvalifikace zdravotně sociálních pracovníků
- ✓ z.č. 312/2002 Sb., o úřednících územně správních celků, zvláštní odborná způsobilost
- ✓ novela z.č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí
- ✓ *z.č.257/2000 Sb. o Probační a mediační službě*

Zahraniční inspirace

- **USA**
- (požadavky na vzdělání a registraci SP jsou v pravomoci jednotlivých států)
- Každý sociální pracovník musí získat :
 - ✓ náležité vzdělání (min.bakalář sociální práce, zajišťují univerzity a příslušné školní orgány)
 - ✓ licenci (státní aprobace, působnost pro celé USA , stát tím ručí za kvalitu nabízených služeb, licenční zkoušky zajišťuje ASWB, různá úroveň pro bac. a mgr.)

• Velká Británie

Stanovení podmínek pro výkon SP a vzdělávání soc. pracovníků je v pravomoci jednotlivých zemí a řídí se řadou zákonů (např, zákon o duševním zdraví,...)

- ✓ Od.r. 2003 je základní kvalifikací pro sociální pracovníky univerzitní vzdělání na stupni „bakalář“ (minimálně)
- ✓ Povinnost registrace v Registru sociální práce a obnovování registrace po 3 letech, doložení účasti v CŽV min 15 dní/rok (včetně vyhodnocení pro rozvoj kompetencí)
- ✓ licence a certifikace, odlišují se 3 úrovně specializace (specialista, vyšší specialista, pokročilý specialista)
- ✓ oblasti specializací např. péče o děti a rodinu, péči o duševní zdraví, výuka a supervize praxí studentů, vždy stanoven hodinový rozsah a druhy absolvovaných kurzů a délka praxe)
- ✓ BASW , největší a nejsilnější profesní organizace, působnost po celé VB, regionální pobočky, etický kodex a dohled nad jeho dodržováním, její pravomoc vyplývá z právní úpravy povinné registrace, benefity pro členy (mimo jiné také kurzy, odborná literatura, pojištění)

• Německo

- ✓ požadavky na vzdělávání pro v SP upravují zemské zákony o vysokých školách, k výkonu sociální práce opravňují tituly bakalář, magistr, diplomovaný sociální pracovník, diplomovaný sociální pedagog
- ✓ charakteristická je významná úloha nestátních „svobodných“ poskytovatelů jak pro zajištění soc. služeb tak i stanovování podmínek pro výkon sociální práce
- ✓ aktivní a významná je role profesních sdružení (např. DGSA, DBSH), úsilí o sjednocení kritérií kvality a standardů vzdělávání (včetně CŽV) a vytvoření registru sociálních pracovníků

- **Slovensko**

Z.č. 219/2014 Z.z. O sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí

pro výkon sociální práce je podmínkou :

- ✓ VŠ vzdělání v oboru SP
- ✓ specializace v akreditovaném specializovaném oboru stanoveném pro příslušnou oblast sociální práce
- ✓ soustavné vzdělávání, které zajišťuje zaměstnavatel

Shrnutí

- důraz na profesionalizaci SP, nové sociální problémy, požadavky na kvalitu, dodržování etiky profese a odborný dohled
- sociální pracovník, asistent sociální práce
- právní ochrana profesního titulu sociálního pracovník
- registrace, specializace, licence
- další vzdělávání, povinnost, prestiž, etické kodexy
- význam profesních organizací, prestiž, podpora, benefity, kontrola, kompetence v dohledu nad dodržováním etiky

Co se nám osvědčilo a co chceme změnit ?

✓ **kvalifikační vzdělání**

✓ **další vzdělávání**

rozsah (*kredity, časový limit.....*)

specializace (*jaké oblasti, kdo je stanoví ,.....*)

formy (*sebezkušenostní výcvik,.....*)

vzdělávací potřeby (*kdo je určuje, jak,.....*)

zodpovědnost za zajištění a financování

(*SP x zaměstnavatel , studijní volno, spoluúčast SP, příspěvek na DV*)

nabídka a kvalita (*kriteria, kdo kontroluje,.....*)